

РИЗИКИ ДЕПОЗИТНИХ ВКЛАДІВ У БАНКІВСЬКИХ МЕТАЛАХ

Депозитні вклади у банківських металах - один із способів отримання доходу. За п. 1 ч. 2 ст. 47 ЗУ “Про банки та банківську діяльність” однією із банківських послуг, що має право надавати банк є залучення у вклади (депозити) коштів та банківських металів від необмеженого кола юридичних і фізичних осіб [1].

У результаті проаналізованих пропозицій банків було виявлено, що станом на січень 2020 року цей вид депозитів не користується популярністю в Україні. Тільки чотири банки мають програми депозитів у банківських металах [2], [3], [4], [5]. До банківських металів, що запропоновані банками до укладення депозитного договору, належать срібло та золото. Пропонують два види металевих депозитів: із фізичною поставкою металу та без неї (п.1.1. Положення про порядок здійснення банками України вкладних (депозитних) операцій з юридичними і фізичними особами) [6]. Якщо депозитний рахунок відкритий у банківських металах, то сума вкладу та нараховані за ним проценти сплачуються банком у банківських металах, або, відповідно до заяви вкладника, на умовах та в порядку, передбачених договором, у національній валюті (п. 1.6. Положення) [6].

У результаті проведеного дослідження було встановлено наступні ризики депозитних вкладів у дорогоцінних металах. У випадку ліквідації банку вкладники ризикують втратити як власне тіло депозиту, так і відсотки, оскільки за п. 10 ч. 4 ст. 26 ЗУ “Про систему гарантування вкладів фізичних осіб” Фонд гарантування вкладів фізичних осіб не відшкодовує кошти закладами у банківських металах [7].

Окрім того, ризиком є можливість втрати вартості вкладу через те, що для металевих депозитів, як правило, є характерними невисокі річні відсотки (1-4 % річних для золота) та неможливість дострокового відкликання вкладу [2], що, зважаючи на відсутність суттєвого росту ціни на метал (а час від часу ще й спаду), може мати негативні наслідки для вкладників. Тобто, у випадку ймовірного суттєвого зменшення ціни на метал, неможливо буде забрати вклад достроково, а невисокі відсотки не покриють втрат.

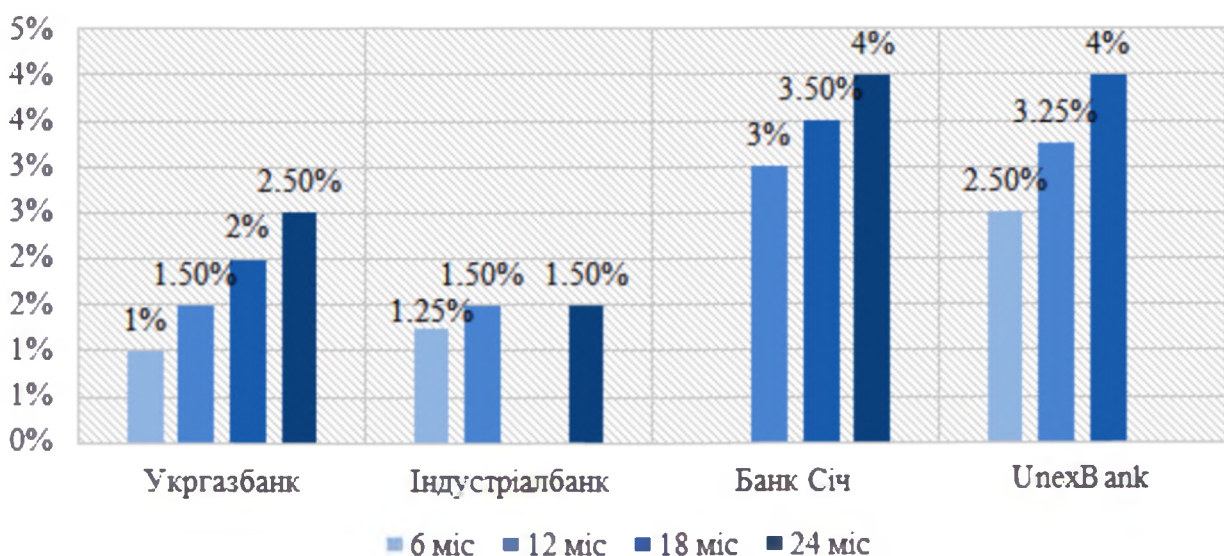

Рис. 1 Річні процентні ставки за депозитами у золоті, %

Складено авторами на основі [2], [3], [4], [5]

За даними Всесвітньої золотої ради за останні 10 років найвищою ціна була у вересні 2011 року (60,29 доларів за грам), однак із жовтня 2012 року ціна почала суттєво знижуватися. Станом на 17 січня 2020 року ціна становить 50,08 доларів за грам. Хоча із серпня 2018 року можна спостерігати приріст (із 37,95 до 50,08 доларів за грам) [8]. Відтак, спостерігається позитивна динаміка зростання ціни на золото протягом останнього року, а отже за депозитними вкладками у золоті можна було б отримати прибуток.

Депозити у сріблі станом на січень 2020 року пропонуються тільки одним банком [9]. Ставки коливаються від 1,0 до 2,5% річних. Хоча максимальна ціна срібла була станом на березень 2011 року - 1493,96 доларів за 1 кг, а далі як і у випадку із золотом спостерігався спад, у період із вересня 2018 року до січня 2020 року спостерігається незначне зростання (від 451,98 до 580,76 доларів за 1 кг) [10].

Таким чином, сьогодні ризики є суттєвою перешкодою у розвитку та популяризації депозитів у банківських металах. Попри те, що у випадку із золотом протягом останніх двох років спостерігається позитивна динаміка зміни ціни на метал, однак, враховуючи, що у разі ліквідації банку Фондом гарантування вкладів фізичних осіб металеві депозити не покриваються, втратити прибуток можливо через неможливість дострокового відкликання вкладу, ймовірно, що не надто позитивна динаміка спостерігатиметься і надалі.

Список використаних джерел:

1. Закон України “Про банки і банківську діяльність”. (Відомості Верховної Ради України (ВВР), 2001, № 5-6, ст. 30). [Електронний ресурс] – Режим доступу до ресурсу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2121-14>
2. Депозити (Укргазбанк) [Електронний ресурс] – Режим доступу до ресурсу: <http://www.ukrgasbank.com/private/deposits/>.
3. Депозити у золоті та сріблі (UnexBank) [Електронний ресурс] – Режим доступу до ресурсу: https://unexbank.ua/site/page.php?lang=UA&id_part=769.
4. Умови залучення строкових депозитів від фізичних осіб в золоті (XAU) [Електронний ресурс]. – 2018. – Режим доступу до ресурсу: https://industrialbank.ua/images/terms-and-conditions/2019_FL/Depozit_FO/TP_FO_depozit_v_zolote.pdf.
5. Золота скарбничка (Банк Січ) [Електронний ресурс] – Режим доступу до ресурсу: <https://www.sichbank.com.ua/chastnyim-litsam/vkladyi-i-sberezheniya/zolotaya-kopilka/>.
6. Положення про порядок здійснення банками України вкладних (депозитних) операцій з юридичними і фізичними особами. [Електронний ресурс] – Режим доступу до ресурсу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1256-03>
7. Закон України “Про систему гарантування вкладів фізичних осіб” (Відомості Верховної Ради України (ВВР), 2012, № 50, ст.564). [Електронний ресурс] – Режим доступу до ресурсу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/4452-17>
8. Gold prices [Електронний ресурс] – Режим доступу до ресурсу: <https://www.gold.org/goldhub/data/gold-prices>.
9. Депозити у золоті та сріблі (UnexBank) [Електронний ресурс] – Режим доступу до ресурсу: https://unexbank.ua/site/page.php?lang=UA&id_part=769.
10. Silver Price Live Chart [Електронний ресурс] – Режим доступу до ресурсу: <https://www.bullionvault.com/silver-price-chart.do>.

Гайович М. І.
Студентка 2 р.н., НАУКМА

ЕКОНОМІЧНІ НАСЛІДКИ ГЛОБАЛЬНОГО ПОШИРЕННЯ ВІРУСУ COVID-19

Пандемія швидко поширюється світом. Вже більше 180 країн та територій повідомили про випадки захворювання на COVID-19, викликаного коронавірусом. Кількість постраждалих зростає щодня: вже понад 887 000 випадків та 44 000 смертей, станом на 1